

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

An Arist. in disputatione de Ideis, cum Platone debeat conciliari. Cap. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

super sua cogitatione alios mouere. Homo enim, dum verè contemplatur, iungitur cum suo principio, in eoque per animam reperitur; in quo non distant, sed eminenter iuncta sunt ea, quæ apud nos distare videntur: adeo, vt per causas ea videat, quæ aliis in effectis conspiciere vix datum est.

An Aristoteles in disputatione de Ideis, cum Platone debeat conciliari.

CAP. XI.

Simplicius, Theophrastus, Priscianus, Lydus, Boetius, Ioannes Picus, & alij nonnulli viri celebres inquit, Arist. à Platone de Ideis loquente re vera nō dissentire; sed solū esse littem in verbis: quatenus Arist. vel disputat cōtra fatuam de Ideis sententiam, quod Ideæ sint formæ rerum naturalium abiunctæ, & seorsum à mente per se subsistentes: vel quatenus, quas Plato censet posse dici Ideas, & eodem nomine cum participantibus designari; Arist. magis ad terminorū proprietates respiciens, eodem nomine appellandas non censet; solum enim leonem nuncupat illum, qui ex carnibus, & ossibus constans, pelle, & pilis tegitur. Re vera tamen cōuenire eos affirmat; quoniam eminens cōtinentia Peripateticorū, nil aliud est, nisi Idealis mundus Academicorum. Rem hanc ita sese habere, ex eo confirmari potest; quoniam fundamētum Idearum

est mens diuina, vt omnia includens, vt omnia diuinæ mentis offerens, vt omnium principium, vt nata imitari, & participari: quæ omnia à Peripatetico conceduntur, & propterea cogitur concedere Ideas. Hinc Arist. de Ideis mentionem nonnunquam facit: nam in 2. Physic. enumerans attinentia ad formam, inquit; Forma & Idea. Ex aduerso alij eos esse discordes affirmant: & in ea discordia nonnulli tuentur partes Arist. vt Alex. Pomponatius; alij Platonis, vt Syrianus, & multi ex Platonis. Philoponus hac de re non sibi constat; in physicis nititur nonnunquam eos conciliare, in disputationibus contra Proclum lib. 2. ait eos conciliari non posse; adeò, vt magna hac de re sitilis. Proculdubiò summoperè falluntur, qui eos idem sentire affirmant: nulla enim alia de re accuratiùs Arist. contra Platonem differuit, quàm de Ideis; manifestauit enim eas nec dari, nec illa munera præbere posse, quæ ab eis pendere asserunt Academici; destruxit, non ponendi modum, sed absolutè positionem ipsam; manifestauit generationem, scientiam, & alia, quæ ab Ideis dicuntur prouenire, minimè per Ideas fieri, immò per Ideas non posse fieri; nullum vnquã usum dereliquit Ideis; adeò, quòd si eas concederet, inutiles eas esse putandum esset; cum tamen in vniuerso, ex sententia eius, nil superuacaneum, nil inutile inueniatur. Afferere, quòd solum reiiciat Ideas per se, & seorsum à mente subsistentes, non eas in diuina mente

mente positas; est ostendere, se non perpendisse rationes Aristotelis contra Ideas: illæ enim vim habent absolutè contra Ideas quouis modo consideratas; absolutè enim inquit Arist. in 1. in 7. in 13. Metaph. Ideas nec pro rerum definitione, nec pro humana scientia, vel reminiscencia, nec pro rerum generatione, vt fiant à simili, neque pro rerum principiis esse ponendas: quia longè secùs hæc omnia fiunt, quàm per Ideas fieri existimauerit Plato: & cum nullam præbeant vtilitatem, esse vaniloquia, & poeticas metaphoras affirmat. Propterea in 12. Metaph. 51. ait melius esse Deo nõ videre vilia, & mortalia, quàm videre. Accedit, quòd cum Ideæ, ex præcipuorum Academicorum sententia, sint formaliter distinctæ; hanc distinctionem nunquam in prima mente concederet Aristot., qui eam esse simplicissimum actum affirmavit, expertem nedum materiæ, sed etiam modi materiæ; quem materiæ modum Academici cum Ideis permiscent, vt suprâ apparuit. Longè etiam minùs valemus dicere, quòd dissentiat in modo loquèdi; quatenus nomen hominis, & leonis solùm compositis cum materia conuenire existimavit; non autem diuinæ menti, vt natæ repræsentare, & imitari. Quoniam absolutè Arist. à mēte diuina omnem distinctam producendi rationem remouet; solùm asserit esse causam communem, vniuersalem, vniuersè ad omnia concurrentem; vniuersè enim Deus per Cœ-

li motum fouet omnem generationem: quòd verò hic, qui generatur, sit homo, ille verò leo; non ex distincta diuinæ mentis Idea provenire censet; sed solùm ex eo, quia hic proximè fit ab homine, ille à leone: adeò, vt primum, & proprium principium generationis leonis, sit corporeus leo ex sententia Aristotelis, non autem Idea leonis, vt Plato existimavit. Demum, quia Aristoteles nec rerum à Deo simplicem emanationem, nec mundi productionem ponit, sed solùm conseruationem à primo principio: iurè putandum est, nullo pacto concessisse Ideas, cùm nil admitterit, quod Ideis sit consentaneum. Colligamus itaque Aristotelem per sua fundamenta, & per suæ philosophiæ initia Ideas minimè concessisse, sed solùm in diuina mente cuncta inueniri putasse in eminentia, at non per distinctas Ideas: nam hoc conuenire censuit illi causæ, quæ solùm est causa communis, & nullius aliqua ratione propria. Ideæ enim supponunt id, cui conueniunt, distincta ratione diuersorum esse principium; continentia verò in eminentia secùs se habet. At cùm ita sentiat Aristoteles, nec possit cùm Platone conciliari; nos, dimisso Aristotele, cum Platone, cum Theologis, & cum priscis mundi sapientibus Ideas statuamus, easq; magnificemus; de quibus Boetius in 3. de Consol. metro 9. ita cecinit:

Quem

Quem non externa pepulerunt fingere causæ
Materiae fluitantis opus, verum insita summi
Forma boni, liuore carens: tu cuncta superno
Ducis ab exemplo, pulchrum pulcherrimus ipse
Mundū mente gerens, similiq; in imagine formans,
Perfectasq; iubet perfectum absolueret partes.

FINIS LIBRI

Tertij.

H 2

